

ST-POŠT. PL. V GOTOVINI

63954

KNJIŽICE
237/238

Krizanteme

Krizanteme? Kaj hoče povedati ta naslov, k čemu ga nosi pričujoča knjižica?

Krizanteme so cvetke pozne jeseni, s katerimi ob Vseh Svetih okitimo grobove dragih rajnih. Tudi vsesvetke jim pravijo ponekod. So podoba naše trajne ljubezni do pokojnih sorodnikov, prijateljev in dobrotnikov.

Koliko svežih grobov bo treba letos okтитi po naši domovini — in še daleč preko njenih meja? In koliko bo takih grobov, ki jih ne bo ozaljšala nobena nežna roka, pred katerimi se nobeno koleno ne bo sklonilo, v tihi srčni molitvi, grobov, ki jih ne doseže rosa blagoslovljene vode — daljnih, skritih poslednjih domovanj tistih ljudi, ki so bili še včeraj med nami?

Položimo na vse te sveže grobove in na vse pozabljene grobove — in na vse grobove domačih in tujih pokopališč velik šopek nadnaravnih krizantem: molitev, žrtev in dobrih del za trpeče duše vseh pokojnih, ki se še v vicah očiščujejo od svojih slabosti!

K temu naj nas vzpodbudi pričujoča knjižica! Pisana je tako, da nam na kratkih 30 straneh poda katoliški nauk o vicah, o nagibih in sredstvih za pomoč vernim dušam. Prebirajmo jo dan za dnem, stran za stranjo, premišljujmo jo in napravimo, kar nam priporoča: duhovni šopek krizantem iz trideset cvetov!

ČASOPIS ZA DUH. PREBUDO IN PROSVETO

Leto X. 1. november 1943 Št. 237-38

Krizanteme

Vinko Lovšin
župnik

PREIS — CENA — PREZZO L 1

Dvojna številka „Knjižic“ izide enkrat mesečno.
Letna naročnina znaša 12 lir.

Nihil obstat

Ljubljana dne 24. oktobra 1943

dr. p. Gvido Rant
škof. cenzor

Imprimatur

Škof. ordinariat v Ljubljani
dne 25. oktobra 1943, št. 3184

63954

Ign. Nadrah
gen. vikar

Herausgeber: Sal. Inspektorat; verantwortlicher
Redakteur: Prof. Dr. Andr. Farkaš; für die „Sal.
Druckerei“ verantwortlich: Dr. Jos. Valjavec.
Alle in Ljubljana 8, Rakovnik. / Izdajatelj: Sal.
inspektorat; odgovorni urednik: prof. dr. Andr.
Farkaš; za „Sal. tiskarno“ ogovoren: dr. Jos.
Valjavec. Vsi v Ljubljani 8, Rakovnik. / Edi-
tore: Ispettorato Sal.; redattore responsabile:
Prof. Dott. Andr. Farkaš; per la „Tipografia
salesiana responsabile: Dott. Jos. Valjavec. Tut-
ti in Ljubljana 8, Rakovnik.

1. NOVEMBER

„Verujem v občestvo svetnikov“ — molimo v prastari apostolski veroizpovedi. Na veri v občestvo svetnikov se snuje razodeti **nauk o vicah**.

Občestvo svetnikov se deli v tri ogromne skupine: prva še potuje po zemlji in se imenuje vojskujoča Cerkev; druga se že veseli večne sreče v blaženem nebeškem kraljestvu — zmagoslavna Cerkev; tretja pa se očiščuje svojih nepopolnosti v posmrtnem čistilišču — trpeča Cerkev. Ta kraj očiščevanja nosi ime vice; rajne, ki se v njem očiščujejo, imenujemo verne duše ali duše v vicah.

V imenu vojskujoče Cerkve moli duhovnik dan za dnem v kánonu sv. maše za trpečo Cerkev: „Te in vse, kateri počivajo v Kristusu, sprejmi, prosimo, Gospod, na kraj življenja, luči, miru.“

Te tri besede označujejo trojno hudo trpljenje vernih duš: Prosimo jim življenja, ki jim ga uničuje skrivnostni ogenj; prosimo jim luči, da bi se jim razjasnila tema, ki jim jemlje blaženo gledanje božje; prosimo jim miru, da bi jih Bog rešil grenkega kesa in žalosti.

Prosimo vernim dušam življenja, luči in miru zlasti v tem mesecu, ki je njim posvečen! Zavedajmo se, da po molitvi razpolagamo z nebeškimi zakladi; nasujmo jih s polnim prgiščem ubogim dušam v vicah.

2. NOVEMBER.

Vera nam govori in razum nas prepričuje, da **vice so**, da morajo biti.

Smrt je gotova. „Ljudem je določeno enkrat umreti,“ s temi besedami potrjuje sv. pismo neizprosno postavo smrti (Hebr 9, 27). S prvim dnem našega življenja smo že smrti zapisani; z vsakim korakom, ki ga napravimo, se ji neprestano bližamo.

In potem? — „Nato pa pride sodba“ (Hebr 9, 27) — posebna sodba, ki v enem samem hipu odloči človekovo usodo za vso večnost.

In potem? — Srečen človek, ki bo imel milost, da bo izdihnil v poljubu Gospodovem brez najmanjše krivde: njegov delež je nebeški raj in večno veselje v njem! Kogar pa smrt zaloti v težkem grehu in v nemilosti pri Bogu: Gorje si ga njemu! Pogubljenje ga čaka in pekel!

Toda premnoge ljudi utegne smrt zalotiti v malem grehu in v neodsluženih časnih kaznih. Take duše ne morejo priti v objem božje pravice, a tudi pekla ne zaslužijo; njih bivališče ne more biti drugje kakor v začasnem čistilišču vic.

Ta resnica, ki je tako skladna z razumom, ima svojo jasno potrditev v sv. pismu; soglasno pričevanje cerkvenih očetov in ravnanje sv. Cerkve, ki moli in priporoča molitve za rajne, pa ji daje božji pečat razodete resnice.

3. NOVEMBER.

Vice so kraj očiščevanja in zato nujno **kraj trpljenja**, kajti le z bolečinami se duša očiščuje in zadoščuje božji privici. Zato jih sv. očetje označujejo z izrazi, ki jih za njimi ponavlja sv. Cerkev: podzemno jezero, globok prepad, razburkano morje, zemlja bede in teme, viharja in goste megle, kraj stiske, bolesi in solzá.

Kazni, ki jih trpe duše v vicah, so take, da presegajo človeške predstave. Sv. Avguštin jih v živi domišljiji takole opisuje: Združite — pravi — v en sam snop vse zlo in bolečine, ki zadevajo trpeče človeštvo v bolnicah in hišah trpljenja, vse bičanje in mrtvičenje puščavnikov in spokornikov, vsa mučenja in rabeljstva, izmišljena od trinogov za spoznavalce Kristusove vere, in nazadnje še bridko trpljenje Kraljice mučencev: pa bo vendar vse to gorje samo bleda slika v primeri z mukami, ki jih trpe duše v vicah.

Trpljenje v vicah je tako hudo, da ga lahko primerjamo s trpljenjem v peklu. Ni razlike med trpljenjem v peklu in trpljenjem v vicah, pravi angelski sv. Tomaž; razlika je samo v trajanju, pristavlja sv. Ciril. Trpljenje v vicah je časno, trpljenje v peklu pa večno; trpljenje v vicah je z upanjem oslajeno, v peklu pa brezupno.

Kaj smo dosedaj storili, da to trpljenje vernim dušam ublažimo?

4. NOVEMBER.

Ena največjih muk, ki jih prestajajo duše v vicah, je nedvomno **muka očiščevalnega ognja**.

Prerok Malahija v viziji gleda Gospoda, kako sedi na goreči obli, hoteč očistiti Levijeve sinove, kakor ogenj očiščuje zlato. Apostol Pavel pa z navdihnjenimi besedami jasno pravi, da duše, ki so omažeževane od nedostatkov in nepopolnosti, ne bodo poprej rešene, dokler ne gredo preko ognjenih plamenov.

Zato je katoliško versko izročilo soglasno v opisovanju očiščevalnega ognja, kakor ga imenuje Origen, ognja, ki žge in poživa, ne da bi uničeval. Sv. Gregorij iz Niše ga imenuje spravni ogenj; sv. Bazilij pravi o njem, da žge duše kakor slamo in prodira do zadnjega vlakenca. Naš tvarni ogenj je v primeri z njim kakor senca, dim, naslikan ogenj, zatrjuje sv. Avguštin. Sv. Tomaž pa vzklika ves prevzet: O Bog! Če že ogenj, ki si nam ga podaril v rabo, povzroča muke, strašnejše od drugih muk, kakšen bo šele ogenj, ki ga je tvoja pravičnost ustvarila prav zato, da duše muči!

Ogenj v vicah je resničen in čuten, samo da ima to nadnaravno svojstvo, da se more oprijeti netvarnih duš in vanje prodreti; pa tudi pravičen je ta ogenj, ker žge sorazmerno s težo storjenih krivic. Glejmo, da tega ognja rešimo sebe in druge!

5. NOVEMBER.

Ločitev od Boga je druga velika muka vernih duš.

Te muke mi ubogi ljudje na zemlji ne moremo prav doumeti. Potopljeni v čutnost, obdani in prežeti od tvarnega, opiti od svetnega ugodja, imamo o Bogu le medel pojem. Po smrti pa se Bog razodene duši v vsej svoji častitljivi popolnosti. Duša ga zasluti v blesku njegove lepote in slave ter se tako rekoč vrže k njemu kakor puščica, ko se sproži lok. Toda Bog, ki še vidi madeže na njenem obličju, je ne more pripustiti k najčistejšemu poljubu svoje večne ljubezni.

In prav v tej razdvojenosti obstoji trpljenje ubogih duš! Čutijo premočno potrebo, da bi se združile s svojim Stvarnikom; pa vidijo, da so od Njega ločene! Neka skrivna moč jih prepolavlja na dvoje: priteguje hkrati in odbija. Zagon narave jih dviga k nebu, teža božje pravice jih peha v prepad.

Kdo more izraziti bolešno agonijo tega nasprotja? Hrepeneti po Bogu, pa ga ne najti; biti ves božji, pa vendar od Njega ločen! Ah, ko bi sto peklenških ognjev ali sto ognjenih peklov moglo izravnati trpljenje te kazni!

A ni je vernim dušam nobene druge pomoči, razen ene same: naše molitve! Zakaj še odlašamo ž njo?

6. NOVEMBER.

Tretja muka vernih duš je **žalost nad grehi**. Svetniki so ob spominu na svoje prestopke — velike in male — vzdihovali in jokali; v nadi, da jih bodo izbrisali s strogimi pokorili, so si telo ranili do krvi.

Toda, oh, koliko hujši in bridkejši je kes vernih duš! Po smrti jih svet nič več ne slepi; sedaj vidijo greh v vsej grozoti, razumejo zlo nramnega nereda, ki ga greh povzroča, in ga sovražijo z istim sovraštvom kakor Bog. Kaj bi dale, da bi ga nikdar ne storile! Strastna želja po uničenju greha jih razvneha: o ogenj, bodi še bolj vroč, da izžgeš naše hudobije; o tema, bodi še bolj črna, da zakriješ naše madeže!

To trpljenje raste tem bolj, kolikor popolnejše je po smrti spoznanje, ki ga imajo duše o Bogu. Višja luč jim razsvetljuje um, tako da spoznavajo neskončno popolnost božjo; vedo, da je Bog svetost sama, nedosežna lepota, brezmadežna in najjasnejša svetloba — toda jojme! V istem žarku nebeškega razsvetljenja spoznavajo tudi lastno nevrednost in grešnost. In zato jih je samih sebe groza...

Novo in novo trpljenje vernih duš — pa tudi nova vzpodbuda za nas, da molimo zanje! Čemu smo vendar mrzli in brezčutni? Očiščujmo uboge duše z ognjem svoje ljubezni, hladimo jim muko z vodo svojih molitev!

7. NOVEMBER.

Ena izmed najbolj tolažljivih verskih resnic je resnica o **občestvu svetnikov**. Vojskujoča, trpeča in zmagoslavna Cerkev niso tri ločene Cerkve, marveč so medsebojno zvezane, tako da tvorijo živo skupnost. Verniki na zemlji, duše v vicah in zveličani nebeščani: vsi uživamo Gospodovo dediščino, vsem je Kristus Odrešenik in Kralj.

Zato je mogoče zasluge enih odstopiti v duhovno korist drugih. Sladko upanje za nas, popotnike na zemlji; da bomo v svojih molitvah uslišani in podprti od blaženih nebeščanov in da se nam radi njihovih zaslug odpuščajo časne kazni, ko prejemamo odpustke! A še slajše upanje za nesrečne jetnice v vicah! Saj smejo pričakovati pomoči in rešitve od zmagoslavne Cerkve v nebesih kakor od vojskujoče na zemlji.

Tako si vse tri Cerkve kot tri ljubeče sestre vzajemno podajajo desnico v dosego onega končnega smotra, ko bodo v nebeškem objemu stvorile eno samo zmagoslavno Cerkev. Čudovita zveza, vzklika slavni Chateaubriand, med živim sinom in umrlim očetom, med materjo in hčerjo, med možem in ženo, med življenjem in smrtjo, med zemljo in nebom!

Poklanjajmo vernim dušam odpustke. V tem se najlepše očituje občestvo svetnikov. Vojskujoča Cerkev razpolaga z zakladi zmagoslavne Cerkve trpeči Cerkvi v korist.

8. NOVEMBER.

Pobožnost do vernih duš je vzvišeno **dejanje vere.**

Predvsem daje vera našemu duhu **peroti**, s katerimi splava onkraj groba, in mu nudi zagotovilo o posmrtnem življenju.

S pobožnostjo do vernih duš izražamo temeljne verske resnice: vero v božjo popolnost in pravičnost, v odrešenje in zaslужenje Kristusovo, v njegovo Cerkev in v posmrtno življenje.

Vera nam omogoča dejanski stik z našimi rajnimi; druží nas z njimi v objemu, ki sicer ni telesen, a je morda še lepši in trdnejši, ker je nadnaraven, ker je božji.

In morda, morda pobožnost do vernih duš tudi našo vero okrepi?

Na Škotskem je mlademu protestantu umrl ljubljeni brat. Mladeniča je prevzela žgoča skrb za posmrtno usodo bratovo in globoka žalost, ki mu ni dala več miru — vse do takrat, ko je čez leta v Italiji zašel na pokopališče. Bil je prav vernih duš dan in verniki so peli za drage rajnke: Iz globočine kličem k tebi, Gospod!

Mladenič je pokleknil in prvič sklenil k molitvi roke, orošene od solza. Ko se je po vroči molitvi dvignil, je vzkliknil: Katolican sem. Ta vera, ki ima tako ljubezen za uboge rajnke, ki je tako blagodejna za tolažbo živih, ki tako zadovolji potrebe srca, mora biti božja vera!

9. NOVEMBER.

Pobožnost do vernih duš poživlja naše upanje.

Ob pogledu na neštevilne nepopolnosti, v katere padamo dan za dnem, se nas morda loteva malodušnost in zdvojenost: češ, saj v tem življenju svojih računov z Bogom nikoli ne moremo dokončno urediti! Misel na vice pa prinese v zbegano dušo mir: zagotavlja nas, da nam bo še po smrti dana možnost očiščenja od vsakdanjih napak, nakar bomo brezmadežni in svetli poleteli v božje naročje.

Misel na vice nam je v tolažbo v bridkih trenutkih življenja, zlasti v dnevih osamelosti in zapuščenosti; kajti zagotavlja nas, da živijo duše naših dragih za nas, da se nam niso odtujile, marveč bdijo nad nami z nežno skrbjo in nenehno nadlegujejo božje Srce, naj obriše naše solze.

Pa še v nekem oziru vpliva misel na vice kot hladilni balzam. Našim dragim rajnim njihove slabosti in napake ne bodo preprečile gledanja božjega, saj so še vice, kjer se bodo njih duše lahko očistile.

In tako bomo zopet videli svoje drage, blažene v Bogu, zopet bomo doživeli svidenje z njimi, svidenje, ki se ne bo nikoli končalo z ločitvijo.

Vice so tista blažena vrata, ki bodo njim in nam odprla pot k Bogu, k presrečni združitvi ljubečih src pred božjim obličjem.

10. NOVEMBER.

Kršćanstvo je vera ljubezni; kajti vse krščanske zapovedi, celo one, ki zadevajo bogočastje, so naravnane v smislu te najlepše čednosti. V ljubezni do Boga in do bližnjega je „vsa postava“, vsa popolnost. In pobožnost do vernih duš je še prav posebno dejanje krščanske ljubezni.

Sleherna pomoč, ki jo izkazujemo vernim dušam, je izvrševanje one evangeljske ljubezni, katero priporoča Kristus. Kristjan, ki moli za verne duše, ima oči uprte k dobremu Bogu, kateremu skuša ugajati, roke pa stegnjene k nesrečnim spokornicam, katere želi potolažiti in osrečiti. In če Kristus obljublja stoterno plačilo za kozarec vode, ki ga ponudiš bližnjemu, kakšno plačilo šele čaka nje, ki nudijo nadnaravno krepčilo dušam, katere so že določene, da postanejo kmalu vse božje.

Pobožnost do vernih duš je dejanje prave ljubezni. Pomoči, ki jo izkazujemo v stiski živečemu bratu, se kaj radi primešajo manj popolni nagibi: ozir na zunanost, prevelika nežnost, upanje na zahvalo. Pri ljubezni, ki jo vernim dušam izkazujemo, vsega tega ni: ta ljubezen cvete zgolj iz vere; ni zemeljska, ampak nebeška.

Pobožnost do vernih duš je dejanje plemenite ljubezni, ki se kaže v žrtvovanju najvišjih — nadnaravnih dobrin!

11. NOVEMBER.

Sleherna pomoč dušam v vicah je še prav posebno dejanje **Ijubezni do Boga**.

Kralj Savel bi moral s smrtjo kaznovati sina Jonatana, ker je prekršil njegovo postavo. Pa je izraelski narod goreče prosil svojega vladarja, naj vendar prizane-se ljubljenu sinu. Kako tolažbo je ob tej priliki okusilo Savlovo srce! S kakim veseljem se je vdal želji svojega ljudstva, da mu ni bilo treba izvršiti dejanja, ki ga je terjala stroga pravičnost!

Bog neizmerno ljubi duše v vicah: svoje drage hčerke, v katerih gleda odsev svoje milosti in znamenja odrešilne krvi Kristusove. Toda pravičnost mu brani, da bi jih sprejel v svoje naročje. Zato se tako rekoč sklanja k naši nizkosti, pričakuje in želi od nas, da bi mi ubogi zemljani s svojimi prošnjami odtehtali njegovo pravičnost.

Reševanje vernih duš je torej najbolj božje delo. Po besedah sv. Dionizija ne moremo storiti ničesar, kar bi bilo Bogu ljubše, razen reševanje vernih duš iz vic. Sv. Terezija pa celo zatrjuje, da neskončno usmiljeni Bog z živo nestrpnostjo pričakuje naših molitev za verne duše.

Dobri Bog, zato te hočemo goreče prositi za tvoje ljubljene hčerke. Samo sprejmi naše uboge molitve in pokliči trpeče duše v slavo svojega blaženega kraljestva!

12. NOVEMBER.

S pobožnostjo do vernih duš sledimo vročim željam Srca Jezusovega.

Sv. Marjeta Alacoque pripoveduje, da se ji je večkrat prikazalo božje Srce in ji toplo priporočalo svoje „dobre trpeče duše“, kakor jih je ljubeznivo imenovalo.

Msgr. Béguinot pa piše: Presveto Srce Jezusovo je za duše v vicah ogromno božje Sonce, čigar svetli žarki prodirajo v temne ječe in jim ožarjajo pot v svobodo. Ali ni mar ljubezen Srca Jezusovega svoji Cerкви pustila neizčrpneга zaklada svojih zaslug? Ali ne kaplja iz odprte rane presv. Srca, ki se stiska pri sv. maši, neprestano rosa in dež obilne utehe čez plamene očiščevalnega ognja? In ali ne daje neizmerna ljubezen presv. Srca našim ubogim molitvam vrednosti in uspeha pri reševanju vernih duš? O Srce Jezusovo, uteha in pomoč vernih duš, bodi vekomaj češčeno!

Pobožna duša, ki čutiš, da se ti ob misli na maščevalni ogenj v vicah stiska srce od strahu, vstopi v odprto rano presveteга Srca, v to ognjišče ljubezni odloži okovje svojih napak in hkrati s svojimi madeži uniči v njem tudi tiste, ki so v sramoto in muko trpečim dušam v vicah!

V ljubezni do božjega Srca naj se vnamemo naša srca tako, kot se je vnelo srce sv. Gertrude, ki je junaško darovala vernim dušam v prid vsa svoja dobra dela.

13. NOVEMBER.

Marija ni le Kraljica nebes in zemlje, marveč je tudi Kraljica vic, kjer po besedah sv. Bernardina obstoji njeno vzvišeno gospodstvo v usmiljenju in ljubezni. Same oči so je, da gleda, kako bi mogla polajšati trpljenje vernih duš; sam posluš je je, da čuje in uslišuje njih žalostne vzdihе; samo srce je je, da jim iz ljubezni siplje tolažbo in pomoč.

Marija ni le Kraljica vernih duš, marveč tudi njih najnežnejša Mati. In kakor blaga mati toliko bolj ljubi svoje otroke, v kolikor večjem trpljenju in žalosti jih vidi: tako tudi Marija, velika Mati usmiljenja, toliko bolj ljubi te duše, kolikor bolj jih vidi žalostne in trpeče.

Marijo nazivamo „Tolažnico žalostnih“. Toda, kdo je bolj beden od nesrečnih jetnic v vicaх, kdo je v večji žalosti? Zato ima prav sv. Efrem, ko pozdravlja Marijo kot vzvišeno rešiteljico trpečih duš, katere ime zveni v ječi vic kot nebeška harmonija.

Če Marijo zares ljubimo, ji napravimo to veliko veselje, da ji pomagamo pri njenem delu: da vodimo rešene verne duše v podnožje njenega prestola! Poslužujmo se pri tem sredstva, ki ga je ona sama izbrala v ta namen, kakor je razodela v prikazni papežu Janezu XXII., namreč: škapulirja naše ljube Gospe Karmelske!

14. NOVEMBER

Bratovska ljubezen je tista vzvišena krščanska čednost, ki je po Kristusovem zagotovilu vrata v nebeško kraljestvo. In s pobožnostjo do vernih duš izpolnimo zapoved bratovske ljubezni v najodličnejši meri.

Le poslušajmo besede sv. Janeza Zlatoustega! Zelo izbrana ljubezen je tista, ki jo gojimo do vernih duš. Režezi in nesrečni na zemlji si morejo namreč vsaj delno sami pomagati in iskati pomoči pri dobrih ljudeh; duše v vicah pa, ki trpijo huje od kogar koli na zemlji, si same ne morejo prav nič pomagati. Tu velja, kar je zapisal sv. Ambrozij: Več je vredno, izkazati svojo pomoč vernim dušam, ki so v skrajni stiski, kakor podpirati največjega siromaka. — Pomoč, ki jo izkazujemo vernim dušam, obriše največ solz, omili največ muk.

Res, kdo je nesrečnejši od vernih duš? Trpeti, neizmerno trpeti: to je vsebina življenja, ki ga hip za hipom, uro za uro žive te nesrečne duše. Trpljenje, ki se mu ne po sili ne po trajanju ne da primerjati nobeno drugo trpljenje: to so vice! Kako brezmejno dobro delo opravi torej vernik na zemlji, ki se v svoji ljubezni dvigne preko groba in smrti do ječe božjega kraljestva, tolaži jetnike in jih krepča, jim snema verige ter jih vodi v blaženo luč božjega gledanja!

15. NOVEMBER.

Pomagati vernim dušam, piše pobožni sv. Frančišek Saleški, je isto kot obiskovati bolnike, nasičevati lačne in napajati žejne božjega gledanja, reševati jetnike, oblačiti nage, sprejemati v nebeško domovino uboge jetnike, tolažiti žalostne; z eno besedo: **vaditi se v vseh delih usmiljenja.**

S pomočjo, ki jo izkazujemo vernim dušam, vodimo duhovno lačne k nebeški pojedini, kjer se nahranijo z nebeško mano, ki nasičuje izvoljence; odžejajo se s sladko pijačo, ki je dragocena Kri Kristusova v reki nebeške sreče; oblečejo se v nadnaravno obleko svetlobe in večnega bleska, v svatovsko oblačilo božjih povablencev k nebeški gostiji.

Z deli usmiljenja do vernih duš pomagamo izgnanim popotnikom, da vstopijo v nebeški Jeruzalem, ki je domovina izvoljenih duhov; obiskujemo bolnike in rešujemo jetnike, ki vzdihujejo v najstrašnejši ječi in se v krčih vijejo na ognjeni postelji. S pomočjo zakladov sv. Cerkve blažimo, sladimo trpljenje in brišemo grenke solze iz objokanih oči.

O blagoslovljena roka, ki se sklepaš k molitvi za verne duše; blagoslovljen korak, ki ga napraviš iz ljubezni do njih! Blagor ti, kristjan, ki se ne pomišljaš izvrševati del krščanskega usmiljenja v pomoč vernim dušam!

Krščanska duša, upri svoj pogled v temno ječo vic, v ječo, ki bo verjetno nekaj časa tudi tvoje posmrtno domovanje, in pomisli, koliko nesrečnih jetnic je tu zaprtih in kaznovanih. Morda teh duš ne poznaš; toda zavedaj se, da so to bili nekoč ljudje, odeti v isto meso kot mi. Imeli so istega skupnega očeta z nami; zato so bili — in so še — naši bližnji, naši bratje in sestre. Ali ne bodo nagibi bratstva zadostovali, da vzbude v nas čustvo sočutja?

Nesrečni prebivalci vic so bili še več: bili so kristjani, naši bratje po Kristusu!

Po njihovem čelu je tekla ista zveličavna krstna voda, ki jih je prerodila v otroke sv. Cerkve; z nami vred so poklekovali v istih svetiščih in se udeleževali iste evharistične pojedine. Ločilni znak kristjanov pa je sočutna ljubezen po Kristusovih besedah: „Po tem bodo vsi poznali, da ste moji učenci, ako boste imeli ljubezen med seboj“ (Jan 13, 35). Pomagajmo torej iz nagiba ljubezni svojim bednim bratom po Kristusu!

Duše, ki vzdihujejo v tej temni ječi, so svete duše v milosti božji; in to je tretji nagib, ki nas navaja k sočutni pomoči. Kajti urejena ljubezen hoče, da ljubimo pravičnega bolj ko grešnika.

Vztrajajmo torej v molitvi za rajne, pozivimo jo, podvojimo jo!

Ko bi ti bilo dano, krščanska duša, upreti pogled v vice, bi med njihovimi prebivalci nedvomno zagledala svoje znance, prijatelje in rojake, **dobrotnike in sorodnike**.

Ali ni višek domovinske ljubezni, če si prizadevamo, da bi z rojaki, ki smo z njimi imeli skupno zemeljsko domovino, nekoč skupno kraljevali v nebeški domovini?

V življenju smo imeli prijatelje in jih še vedno ljubimo. Saj smrt ne sme pretrgati nežnih vezi prijateljstva, marveč jih mora utrditi in posvetiti v Bogu. In še: Pravo prijateljstvo se spozna v trpljenju in preizkušnji. Posnemajmo torej sv. Ambrozija. „V življenju sem nežno ljubil Tedomozija,“ govori sveti škof, „in zdaj, ko mi ga je smrt ugrabila, ga ne morem nehati ljubiti in ga ne zapustim poprej, dokler ne bom gotov, da je s pomočjo mojih solz došel na sveto goro večne sreče.“

Najgrša napaka med ljudmi je nehvaležnost. Ali pa pomislimo, da so med vernimi dušami tudi naši dobrotniki in sorodniki? In da nam iste duše, ki so nam nekoč govorile besede ljubezni in vzpodbude, danes govore besede tožbe in prošnje? Ne odgovarjajmo z nehvaležnostjo za prejete darove, marveč se zavedajmo, da bomo s hvaležnostjo nase priklicali novih dobrot in božjega blagoslova!

Glas krvi je najmočnejši glas — ne le na tem, marveč tudi na drugem svetu.

In prav naša kri je, naši starši so, ki jih slišimo iz vic prositi pomoči bolj ko kogar koli drugega. Njihova kri se preta-ka po naših žilah, naše čelo je toplo od njihovih poljubov, naša ušesa odmevajo od njihovega ljubega glasu. Tisoč stvari nas spominja njihove ljubezni: ta hiša, ta o-prava, ti dohodki — vse to so sadovi njihovega truda. Ali more biti sinovo ali hčerino srce tako pokvarjeno, da bi u-živali sadove njihovega znoja, pa ne bi ničesar žrtvovali za svojee mrtve rodi-telje?

„Ako pa kdo za svoje, zlasti za svoje domače, nima skrbi, je vero zatajil in je hujši od nevernika,“ zatrjuje sv. Pavel (1 Tim 5, 8).

Morda, morda trpe naši starši v vicah vprav radi nas! Slepa nežnost, ki so jo gojili do nas, jih je nemara trgala od nji-hove dolžnosti; prevelika skrb za naše do-dro jih je znabiti preveč priklepala na zemljo. Morda je naša krivda, da jim ni mogel duhovnik božji pravočasno podeliti zakramentov za umirajoče in olajšati greš-nega bremena, ki jih zdaj teži v vicah?

Večni Oče, pri dragoceni krvi tvojega ljubega Sina te prosim, imej usmiljenje mojimi dragimi starši!

19. NOVEMBER.

Naravno je, da človek dela radi upanja na plačilo; in kaj naravno je, da iščemo plačilo za pomoč, ki jo izkazujemo vernim dušam. Ne bodimo v skrbeh! Velikodušni Bog, ki celo kozarca vode ne prezre, bo naš prebogat plačnik.

„Zares čudovito,“ vzklika sv. Janez Križostom, „mi darujemo v pomoč vernim dušam dela usmiljenja in ta dela se vrnejo in razlijejo blagoslov nad nas: živi prosijo za mrtve in mrtvi prosijo za žive; dobri Bog pa uslišuje ene in druge ter rosi na oboje bogastvo milosti. Bodi blagoslovljen in zahvaljen neskončno usmiljeni Bog!“

Zapisano je: Stori dobro pravičnemu in prejel boš veliko povračilo! (Prid 12, 2.) In zopet je pisano: Blagor usmiljenim, zakaj ti bodo usmiljenje dosegli! (Mt 5, 7.) — Ni treba dokazovati, da veljajo besede o pravičnih in usmiljenja vrednih bolj za verne duše kakor za kogar koli na zemlji; in besede o povračilu ter deležu usmiljenja veljajo bolj za tiste, ki vernim dušam pomagajo, kakor za največje dobrotnike človeštva.

„O kristjan,“ vzklika sv. Avguštin, „če hočeš, da bo imel Bog sočutje s teboj, ga imej ti z vernimi dušami!“ „Vse, kar smo storili za pokojne,“ dodaja sv. Ambrozij, „nam bo povrnil dobrotljivi Bog.“

Vice niso kraj pozabe in nehvaležnosti; kajti nehvaležnost je lastnost tega sveta. Vice so marveč prav tako kot nebesa kraj, kjer se vrača in plačuje.

Verne duše ne morejo ničesar storiti záse; veliko pa premorejo pri Bogu s prošnjo za svoje dobrotnike. Dobri Bog, ki jih ljubi kot svoje hčerke in izvoljenke, se njihovim prošnjam nikakor ne more ustavljati. Lahko torej verjamemo zatrjevanju sv. Katarine Bolonjske: „Nikoli nisem prosila vernih duš za kakšno milost, ne da bi bila uslišana.“ Poskusimo odslej tudi mi dan za dnem goreče prositi za te blagoslovljene duše, pa bomo sami na sebi občutili uspeh njihove prošnje za nas!

Najobilnejši blagoslov pa bo rosil na dobrotnika vernih duš ob njegovi smrtni uri. Od tega poslednjega in najvažnejšega trenutka življenja odvisi vsa naša večnost; zato bodo verne duše zlasti takrat podprle našo slabost in okrepile naše zaupanje.

In če bo tudi nas zadela žalostna usoda, da bomo ostali v ječi očiščevanja, se bo nad nami izpolnila beseda Gospodova. Odmerno nam bo po isti meri, po kateri smo tudi mi za življenja merili vernim dušam prošnje molitve in dobra dela.

Bodimo torej usmiljeni reševalci vernih duš, saj bodo one nekoč naše rešiteljice!

21. NOVEMBER.

Najizdatnejše sredstvo v pomoč vernim dušam je daritev sv. maše.

Hraber poveljnik Juda Makabejec je hotel pomagati dušam svojih padlih vojščakov. Zato je zbral dvanajst tisoč drahem srebra in jih poslal velikemu duhovniku v Jeruzalem, da bi se opravila slovesna daritev v posmrtni blagor njihovih duš.

Če je koristila umrlim daritev stare zaveze, ki je bila zgolj podoba sedanje, koliko bolj zadostilna mora biti daritev nove zaveze! Tu se namreč daruje odrešilna božja Kri, katere neskončne vrednosti ni mogoče ne popisati ne preceniti; zadostuje povedati, da je to Kri Boga samega! Ta Kri Boga - človeka se ne ustavi na pragu vic, marveč v kraju trpljenja — po človeško povedano — rosi kapljica za kapljico na žareče plamene, da ublaži žgoči ogenj ter nudi dušam hladilo in pomoč. O dragocena Kri Kristusova, častim te, molim te in blagoslavljam te!

Po pravici zatrjuje sv. Ambrozij, da pri naša daritev sv. maše, darovana za večni mir umrlim, dušam pokojnih neizmerno veselje in rešenje. Tridentinski cerkveni zbor povzema mnenje cerkvenih očetov, ko uči, da je gotovo in izdatno sredstvo, sredstvo vseh sredstev za reševanje duš iz vic daritev sv. maše.

Največja iznajdljivost Jezusove ljubezni, pravi sv. Marjeta Marija Alacoque, in najizdatnejši pripomoček za reševanje vernih duš je nežna in odkrita **pobožnost do presv. Srca Jezusovega**. Združitev s presv. Srcem, nadaljuje svetnica, preobliči naša dela v novec neizmerne vrednosti s podobo božje ljubezni. Vsako spravno dejanje, opravljeno v zvezi s presv. Srcem, je deležno ognja tega božjega Srca in ima neizmerno, božjo vrednost.

Nič ni torej čudnega, če je vprav glasnica pobožnosti do presv. Srca Jezusovega, sv. Marjeta Alacoque, bila v številu onih izvoljencev božjih, ki so gojili izredno pobožnost do vernih duš. Često je molila zanje, se postila in celo bičala. Mnogokrat je noč od četrтка na petek prebila pred tabernakljem, da bi bila bliže ljubeznivemu Srcu Jezusovemu in izprosila od njega čim gotovejše uslišanje za svoje ljube duše v vičah.

Božje Srce tudi samo želi, da ga prosimo za te njegove trpeče duše; saj je zanje še prav posebno „žareče ognjišče ljubezni“. Kdaj bom poslušal goreče želje presv. Srca in se ravnal po zgledu njegove izvoljene glasnice, da bom s pobožnostjo do Srca Jezusovega družil molitev za verne duše?

23. NOVEMBER.

Drugo preizdatno sredstvo za pomoč vernim dušam je **molitev**. Molitev je ključ do milosti in božjega usmiljenja; molitev razoroži roke božje pravice in privabi blagodejno roso božjega blagoslova.

Molitev je edina velesila, pred katero se Bog ukloni, pravi stari krščanski pisatelj Tertulijan.

Pomagajmo torej vernim dušam z molitvijo. Šaj jo priporoča sv. pismo samo: „Sveta in zveličavna je misel moliti za rajne, da bi bili rešeni grehov“ (2 Mk 12, 46). Zato je sv. Pavel molil za večni mir svojega rajnega učenca Onezifora in mu prosil usmiljenja pri Gospodu (2 Tim 1, 18).

Kar omenja sv. pismo, o tem nas določneje poučuje cerkveno izročilo. „Le jokajte nad svojimi dragimi mrličmi,“ piše sv. Ambrozij, „toda tudi molite zanje!“ Sv. Tomaž pa pristavlja, da je molitev za rajne Gospodu mnogo prijetnejša od molitve, ki jo opravljamo za svoje žive brate. „Mi molimo za svoje drage rajnike,“ piše sv. Ciril, „in smo tudi uverjeni, da jim bo z molitvijo takoj pomagano.“

Če še nismo doslej molili za verne duše, molimo poslej. Če pa smo dozdej molili, molimo za naprej še več, še bolj goreče. Zavedajmo se, da je naša molitev zlat ključ, ki nesrečnim vernim dušam odpira veličastna vrata nebeškega paradiža.

Molitev za verne duše bodi **evharistična!**

Uspeh naše molitve je navezan na posredovanje Gospoda Jezusa, ki je rekel: „Resnično, resnično povem vam: Ako boste Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal“ (Jan 16, 24). Kje se bomo Kristusovega posredovanja bolje poslužili kakor pred tabernakljem, kjer prebiva usmiljeni srednik živih in mrtvih, Bog in človek Jezus Kristus?

Prav posebno tesna pa je evharistična vez med Kristusom in verniki pri daritvi sv. maše. Kdor je pri sv. maši pobožno navzoč, ta po besedah sv. Gregorija Vel. izdatno olajša trpljenje vernim dušam ter jim izprosi naglo rešitev iz vic. Vsa dobra dela skupaj, je navadno trdil sv. Janez Vianney, nimajo tolikšne veljave kot mašna daritev. Že samo s tem, da smo pri njej pobožno navzoči, lahko pridobimo vernim dušam polajšanje.

Višek pa doseže naša evharistična združitev s Kristusom pri sv. obhajilu. Uporabimo trenutke sv. obhajila v to, da prosimo za verne duše! Ko se v svojih prsih oklenemo dragega gosta, ko naš jezik rdi od Gospodove Krvi, tedaj ima naša molitev božansko moč, tedaj se razliva v vice preobilje božje dobrote in usmiljenja. In tudi sv. obhajilo samo radi darujemo za verne duše v vicah!

Med mnogimi sredstvi, ki jih lahko uporabljamo v rešitev vernih duš, moramo omeniti eno, ki je sicer na videz majhno in neznatno, a po vrednosti prepomembno. To sredstvo so **vzdihljaji**.

Vzdihljaj je kakor puščica, ki se izproži iz napetega loka — iz našega prekipévajočega srca, predre ljubeče Srce božje ter nam nakloni božjo pomoč. V enem samem vzdihu obstoji, morda v eni sami besedi, v eni sami misli, ki poleti proti nebu; le en hipc traja in ga je mogoče obuditi v sleherni življenjski okolnosti: kljub temu pa je vzdihljaj zgoščena molitev velike vrednosti; je kakor svetel blisk, v katerem se razelektri polnost bogoljubnega srca.

Vsi duhovni učitelji so soglasni v izjavah, da so vzdihljaji prekoristni za duhovno življenje; še prav posebno koristni pa so kot pomoč, ki jo izkazujemo vernim dušam. Kakor skrbni skopuhi spravljajo v skrinje novčič za novčičem, da tako po drobnih kapljah naberejo ogromen kapital — pravi sv. Marjeta Marija Alacoque — tako tudi pobožne duše ne smejo nikoli pozabiti, da morajo množiti dragoceni zaklad ljubezni do vernih duš z majhnimi novci pogostih vzdihljajev. V bodoče torej cenimo odpustke bolj, kakor smo jih cenili doslej!

Dolga in resna je bila pokora, ki so jo morali delati grešniki v prvih krščanskih stoletjih; trajala je leta in leta. Ščasoma pa je začela Cerkev grešnikom te časne kazni odpuščati, zlasti na priprošnjo mučencev in radi njihovega krvavega trpljenja. To so bili **odpustki**.

Odpustek je delna ali popolna odpustitev časnih kazni, ki grešniku ostanejo tudi še potem, ko je greh že odpuščen. Grešnik bi moral za te kazni sicer zadostiti; toda na nauku o občestvu svetnikov se snuje drug nauk, da more Cerkev jemati iz zaklada preobilnih zaslug Jezusa Kristusa, Device Marije in svetnikov ter z njimi nadomestiti pokoro grešnikov.

Odpustki koristijo živim v svoji pravi obliki; kot odpuščanje; mrtvim pa kot prošnja. Verne duše namreč niso podvržene sodni oblasti Cerkve, zato jim Cerkev kazni ne odpušča, ampak jim pomaga, kakor more: vernike pooblašča, da odstopijo njim v pomoč zadoščenja in zasluge, s katerimi bi morali sami poplačati svoje lastne dolgove, in prosijo usmiljenega Boga, naj jih blagovoli sprejeti v nadomestilo za kazni, ki jih morajo prestati duše v vicah.

Bodimo vneti v nabiranju odpustkov, naklanjajmo njih sadove tako kot sadove drugih dobrih del vernim dušam! Posredujmo odpuščanje, da bomo odpuščanje dosegli!

Izdatno sredstvo za pomoč vernim dušam je **miloščina**, ker ima to posebno lastnost, da božji pravici zadoščuje za časne kazni živih in mrtvih.

Svete knjige navajajo več prelepih slavošpevov o tem krepostnem dejanju zadoščevanja. Sam nadangel Rafael govori Tobiju, da miloščina pokrije množino grehov in da je deležna usmiljenja ter večnega življenja. „Blagor tistemu, ki pomaga revežu in potrebnemu; ob dnevu nesreče ga bo otel Gospod,“ piše psalmist (Ps 40, 2). Sv. Duh primerja miloščino studentu vode; voda pogasi ogenj in tako tudi miloščina izbriše kazni za grehe.

Cerkveni očetje so zapisali o miloščini naravnost zlate besede. Posebej poudarjajo, naj obstoje boljši pogrebi, s katerimi hočemo počastiti drage rajnike, v tem, da jim naklonimo sadove svoje miloščine. Angelški učenik sv. Tomaž zatrjuje, da ima miloščina moč zadoščevanja, ki je boljša od molitve; zopet pa je molitev boljša od posta.

Kako žalostno je, toži sv. papež Leon, da so redki, ki si oskrbe to lahko rešenje za smrtno uro; še redkejši pa, ki ga drugim naklanjajo. Koliko sinov ima vsega v obilici, pa ničesar ne žrtvujejo zanje, ki so jim dali življenje! Ali ne velja ta graja tudi za nas?

Vernim dušam je mogoče pomagati z dobrimi deli, ki jih imenujemo **žrtve** ali odpovedi.

Najprej z zatajevanjem čutov ali mrtvičenjem! Tridentinski cerkveni zbor pravi, da kaznovanje lastnega telesa zdravi posledice storjenih padcev in jih uničuje; pristavlja še, da je Cerkev v vseh časih to sredstvo priporočala kot učinkovito in Bogu všečno. Ako si torej naložimo kako neprijetnost ali se odrečemo dovoljenemu razvedrilu pa zasluge poklonimo vernim dušam, storimo pač dušam koristno dejanje.

Pa potrpežljivost v nadlogah in vdanost v voljo božjo: kolikokrat jo Bog terja od nas! Da bomo poslej to žrtev laže doprinesli, jo darujmo Bogu v odpuščanje časnih kazni — svojih in vernih duš v vicah!

Tisti, ki hočejo usmiljenje doseči, morajo biti sami usmiljeni; tisti, ki hočejo doseči odpuščanje, morajo tudi sami odpuščati. Nauk za nas glede pomoči, ki jo hočemo izkazovati vernim dušam: odpuščajmo žalitve, odpuščajmo krivice! Takrat bomo laže molili zase in za verne duše: Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom.

Pravični Bog! Iz ljubezni do tebe odpušчам svojim sovražnikom in krivičnežem; ti pa v zameno odpusti vernim dušam, ki so tvoje ljubljene prijateljice!

Misel na vice je za vernike na zemlji zveličaven nauk.

Pomisli, krščanska duša, da trpijo v vicah izbrani duhovi, svete duše, ki so se ločile s sveta v milosti in so določene za uživanje Boga v nebeški slavi. Za življenjeja so gojile dejansko ljubezen do božjega Zveličarja in sodelovale z njegovo milostjo. Svoje morebitne padce so bridko objokovale in morda delale zanje dolgo in ostro pokoro — pa vendar! Pa vendar jih neskončno pravični Bog, pred katerim niti angelski duhovi niso zadosti čisti, tako strogo kaznuje in tako grozno očiščuje.

Veliki Bog, kaj bo torej z mano, nesrečnim in nespokorjenim grešnikom! Kdaj bom začel greh sovražiti in se ga ogibati, kdaj bom začel misliti na pokoro!

Naj nas varujejo vice predrznega zaupanja v božjo dobroto. Kaj rada se nam vsiljuje misel: Saj se grehov pri sv. spovedi s tako lahkoto opremo! Nikar! Še vedno ostanejo časne kazni, ki nam utegnejo prinesiti dolgo pokoro!

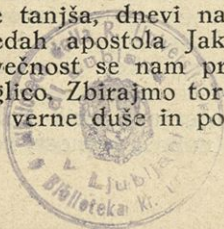
Vice nam kažejo nadalje, kako dragocen je čas. Če izrazimo njegovo vrednost v primeri, lahko rečemo, da je toliko vreden kot Bog sam, ker si moremo v času Boga zaslužiti ali ga zapraviti. Zbirajmo torej zasluženja dobrih del, dokler imamo čas! Ko napoči večnost, bo prepozno!

Napočil bo trenutek, o pobožna duša, ki bereš te vrstice in jih premišljuješ, ko boš v **večnosti** spoznala vrednost priporočane pomoči vernim dušam.

Morda bo tudi tebi dano okušati trpljenje, ki ga zdaj drugim blažiš. Grenka je sicer ta misel, pa vesela hkrati: ne boj se! Ljubezen, ki jo zdaj izkazuješ, boš dobila povrnjeno v stoterni meri. Zamenjala se bo vloga med tabo in vernimi dušami: Zdaj si ti rešnica vernih duš, pozneje pa bodo rešene duše tvoje rešiteljice.

In tako se ti bodo kmalu odprla vrata žalostne ječe; kakor golobica bo duša poletela v svetlo prostost, v visje višave — Kristusu nasproti. Srečni trenutki našega vstopa v blaženo kraljestvo nebeško! Kristus sam nas bo sprejel v svoje naročje; poleg njega nas bodo pričakale zveličane duše, ki smo jih rešili z molitvijo in dobrimi deli — tudi naši najdražji bodo med njimi! Njih pozdravni spev se bo družil s petjem angelskih zborov: Pridi, naša prijateljica, da boš ovenčana!

Morda ni več daleč ta dan. Nit našega življenja se tanjša, dnevi naše umrljivosti so po besedah apostola Jakoba zelo maloštevilni, večnost se nam približuje s pospešeno naglico. Zbirajmo torej zaklade dobrih del za verne duše in po vernih dušah — záse!

Drobne o Knjižicah

IZŠLA JE izredna knjižica št. 235 a. Naslov: *Čudodelna svetinja*, spisal Alojzij Plančarič C. M. Vsi poznamo svetinjo z napisom: O Marija, brez madeža spočeta, prosi za nas, ki se k tebi zatekamo. Ta svetinja je božjega izvora. Marija sama jo je po sestri Katarini Laboure podelila vernikom v tolažbo in priprošnjo. O tem govori nova knjižica. Naročniki te izredne knjižice ne boste dobili. Kupite jo lahko v knjigarnah in pri lazaristih (Tabor 12). Cena ena lira.

ZAMENJAMO ALI ODKUPIMO sledeče knjižice: *Srečno pot, Rešilna urv, Sveto leto, Izlet v Rusijo, Kje žive mrtvi, Svete snovi, Duhovna čitanka.*

Kdor jih ima pa jih lahko pogreša, naj jih prinese ali pošlje v upravo ali v Mladinsko založbo. Toplo se priporočamo.

ZA NOVEMBER so primerne tudi te knjižice: *Na pomoč vernim dušam, Krščansko pokopališče, Odpri srce..., Odpustki.*

NOVA ŠTEVILKA bo „Duhovni koledarček 1944“. Vljudno prosimo vse, ki navadno jemljete naš koledarček v večji množini, da nam pošljete vsaj približno prednaročilo. Tako se olajša delo in prihrani neljubo čakanje.

VSE ZADEVE v zvezi s Knjižnicami pošljite na: Mladinska založba

— KNJIZICE V V

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

00000076602

COBISS

V DESETEM
LETU ŽELIM
KNJIŽICAM.

DA BI NAŠLE
POT K VSEM

SLOVENSKIM
DUŠAM IN BI

V TEH IZREDNIH
ČASIH V

NAJVEČJI MERI
MOGLE VRŠITI

SVOJO VAŽNO
NALOGO:

UČITI.
TOLAŽITI.

VODITI.

1
LIRA

† Gregorij Rožman
škof